

[K. B. Andersen.]

love, der er så omfattende som denne, vedlægger den lov, som rettelserne vedrører, som bilag.

Med disse bemærkninger skal jeg på min gruppes vegne tilsige en velvillig behandling af lovforslaget i det udvalg, som bliver nedsat.

Kr. Juul: Det foreliggende lovforslag har den rimelige begrundelse, at det tilskud, friskolerne opnår, er faldet ganske betydeligt på grund af den beregningsmåde, der hidtil har været anvendt. Hvis der ikke gribes ind, vil mange friskolors økonomi komme ud for en belastning, som er urimelig, og som en del af dem ikke vil kunne holde til. Friskolerne er stadig et værdifuldt led i vor skole og bør have rimelig mulighed for at fortsætte deres virksomhed. Den udvikling, der er i gang inden for folkeskolen med den stærke centralisering, byder måske på visse fordele, men næppe det ideelle. Den voldsomme nedtromling af de nuværende distriktsskoler, der finder sted på grundlag af flertalsafgørelser på forældremøder og i kommunalråd, betyder på visse områder tab af værdier. Den personlige skole vil have bedre vilkår under forhold, hvor hjem og skole har nær forbindelse med hinanden.

I mange kommuner findes der et betydeligt mindretal af forældre, der har den opfattelse. I skoleloven af 1958 blev der indført en vis beskyttelse af disse mindretal, men den ser ikke ud til at have haft nogen større betydning i praksis, og da jeg tror, ministeren er forstående over for de forældre, som ønsker at bevare den hidtidige skole, vil jeg gerne spørge ministeren, om han ikke mener, der kunne være grund til at udbygge bestemmelsen noget, så det blev lidt lettere at bevare en distriktsskole. Måske vil ministeren dertil svare, at der jo er adgang til at danne friskoler, og at det netop er den mulighed, der udbygges gennem det foreliggende lovforslag. Det skal jeg villigt erkende, men det er alligevel et spring at tage, som de pågældende forældre kredse måske ikke altid vil være indstillet på. Savnet af de små distriktsskoler vil måske først for alvor føles, når de er væk. Det savn kan træffe at blive så stort, at

friskolen får en ny blomstringstid, som af adskillige hjem vil blive hilst med glæde.

De nye former for tilskud, der nu foreslås, er lidt vanskelige at bedømme uden at have beregninger ved hånden. Dem har der formentlig været foretaget en del af i ministeriet, idet det anføres, at de nye regler vil betyde en væsentlig stigning af tilskudsprocenterne for de enkelte skoler. Det må også anses for at være strengt påkrævet, da friskolerne i landdistrikterne ved den sidste tilskudsfordeling kun har opnået et tilskud på 56,4 pct. af skolernes driftsudgifter.

Af den hidtidige lov er forsvundet loftet over tilskudsprocenten, som var sat til 80 pct. Mon det alligevel ikke vil være rigtigt at se lidt nærmere på, om der ikke kunne være grund til at beholde grænsen opad, til dels for at markere, at forældrene selv har pligt til at afholde en vis part af udgifterne i tilfælde af dannelsen af friskoler? Desuden blev ved revisionen af friskoleloven i foråret 1959 de 3 hidtil gældende rådighedssummer samlet til én sum, hvilket betød en vis solidaritet imellem friskolen i by og på land, hvad tilskuddets størrelse angår, og jeg tror, det vil have sin værdi at bevare denne solidaritet også under de nye tilskudsformer, så at de skoler, der eventuelt kunne opnå mere end 80 pct., gav afkald på det overskydende beløb til fordel for de skoler, der lå under 80 pct., og det så meget mere som de skoler, der kunne komme op på den høje tilskudsprocent, nok vil være blandt dem, der har lettest ved at klare økonomien.

Der er naturligvis også den mulighed, at man i loven fastsætter en bestemt tilskudsprocent for alle skoler. Det vil have den fordel, at en del af den beregning, der nu skal foretages, kan undgås; men om det vil være en vej, der er farbar, er en anden sag. Men det er ting, som vi bedst kan drøfte, når forslaget henvises til udvalg, hvilket jeg gerne vil anbefale.

Fra vor side er vi rede til at deltage i udvalgsarbejdet, hvor vi må kunne finde frem til en ordning af friskolornes forhold, der fortsat giver dem rimelige arbejdsvilkår.

Ellen Strange Petersen: Da det konservative folkepartis ordfører i denne sag,